

Zeg eerst eens waar die kernwapens liggen

Vanavond praat de Kamer over nucleaire ontwapening. Michiel Servaes en Sjoerd Sjoerdsma eisen openheid.

Een kwart eeuw na de val van de Muur liggen er nog steeds Amerikaanse kernwapens op ons continent. Waar precies weten we niet. Althans, niet officieel. Dat maakt een debat over nucleaire ontwapening lastig. Terwijl er juist brede consensus bestaat dat deze wapens in Europa geen enkel militair doel meer dienen. Wat kernwapens kunnen aanrichten weten we sinds Hiroshima en Nagasaki. Met de capaciteit van de huidige kernwapens zou gebruik, per ongeluk of opzettelijk, helemaal catastrofaal zijn. Het Rode Kruis verklaarde onlangs dat de gevolgen van de inzet van een kernwapen zo groot zijn, dat hulpverleners vrijwel niets uit zouden kunnen richten.

Honderdduizenden slachtoffers is niet ondenkbaar. Het is een fundamenteel debat waard. Met het einde van de Koude Oorlog is de dreiging van de inzet van kernwapens gelukkig afgenomen.

Opeenvolgende onderhandelingsrondes hebben tot een forse vermindering geleid. De VS streven onder Obama zelfs naar een wereld zonder kernwapens. Verder onderhandelen met andere kernmachten, Rusland voorop, moeten dat doel dichterbij brengen. Het verwijderen van de zogeheten tactische kernwapens uit Europa is dan een logische openingszet. Toen twee oud-premiers vorig jaar naar Volkel wezen, hield het kabinet echter de kaken op elkaar. Op zichzelf begrijpelijk, want over de precieze locatie van de wapens worden volgens NAVO-afspraken geen mededelingen gedaan. Maar gelden die afspraken ook wanneer de VS, tegen de wil van het Nederlands parlement, bezig is met de modernisering van het Europese kernwapenarsenaal? De Kamer liet recent weten geen nucleaire rol voor de JSF te zien. Die uitspraak, waarmee in feite de eindigheid van de Nederlandse kerntaak is gesteld, vraagt hoe dan ook om een open dialoog met bondgenoten. Opmerkelijk is dat in andere landen een opener gesprek over het nucleaire vraagstuk mogelijk is. Zo vindt in het Verenigd Koninkrijk een publiek debat plaats over de noodzaak van nieuwe kernonderzeeërs. In 2009 riep de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Steinmeier, sinds kort terug op die post, op tot verwijdering van alle Amerikaanse kernkoppen van Duitse bodem.

Het is hoogste tijd om de geheimzinnigheid achter ons te laten. Met de nucleaire supertop die Nederland eind maart organiseert, moeten we dit debat voeren. Niet door zo maar eenzijdig bondgenootschappelijke afspraken te negeren of op te zeggen. Wel door op zijn minst dezelfde openheid te bedingen als het VK of Duitsland. Het kabinet zegt in een recente brief over nucleaire ontwapening transparantie hoog in het vaandel te hebben staan. Eerlijk zijn over de kernwapens op eigen bodem ligt dan in de rede. Wees open over kernwapens, om te beginnen in Nederland.

Michiel Servaes is Kamerlid voor de PvdA. Sjoerd Sjoerdsma voor D66.